

نحوه معامله در بورس اوراق بهادار تهران

نحوه انجام معامله

انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران از طریق کارگزاران انجام می‌شود. این کارگزاران که در انجام معاملات نقش نماینده خریدار و یا فروشنده را ایفا می‌کنند، دارای مجوز کارگزاری از سازمان و عضو بورس هستند. همه کارگزاران موظف به انجام وظایف خود در چارچوب قوانین و مقررات موجود هستند و سرمایه‌گذار می‌تواند برای معاملات اوراق بهادار کارگزار خود را با توجه به معیارهایی از قبیل انجام به موقع سفارش، دادوستد سهام با مناسب‌ترین قیمت و نحوه ارائه خدمات جانبی انتخاب نماید.

افتتاح حساب یا دریافت کد معاملاتی

از آن‌جا که دادوستد اوراق بهادار با استفاده از سیستم رایانه‌ای و براساس کد خریدار و فروشنده انجام می‌شود، لازم است همه خریداران و فروشندگان دارای کد منحصر به خود باشند تا کارگزار بتواند براساس آن به خرید و فروش اوراق بهادار بپردازد. کد معاملاتی، شناسه‌ای ۸ کاراکتری است که براساس مشخصات و اطلاعات فردی سرمایه‌گذار - از جمله کد ملی وی - و به صورت ترکیبی از حرف و عدد تعیین می‌شود. این کد در واقع از سه حرف اول نام خانوادگی و یک عدد تصادفی، تشکیل شده است. کد معاملاتی سرمایه‌گذار منحصر به فرد است و هر سرمایه‌گذار یک کد معاملاتی دارد. دریافت کد معاملاتی از طریق کارگزار و با ارائه مدارک شناسایی (کپی شناسنامه و شماره ملی) و فقط برای یک‌بار انجام می‌شود.

تکمیل فرم سفارش خرید یا فروش

در این فرم اطلاعات مورد نیاز اعم از مشخصات شرکت کارگزاری، مشخصات سرمایه‌گذار، نام، تعداد و قیمت اوراق بهادار، چگونگی پرداخت یا دریافت وجه قید می‌شود. تعیین قیمت اوراق بهادار با مشتری است و مشتری می‌تواند تقاضای خرید یا فروش اوراق بهادار را در قیمت مشخصی تقاضا کند یا اینکه تعیین قیمت را به کارگزار و شرایط بازار واگذار کند.

ورود سفارش به سامانه معاملاتی

پس از دریافت سفارش خرید یا فروش، کارگزار سفارش‌های دریافتی را با حفظ نوبت وارد سامانه معاملات می‌کند. اولویت‌بندی درخواست‌ها در صف تقاضای خرید (فروش) سهام ابتدا براساس قیمت‌های پیشنهادی خرید (فروش) صورت می‌گیرد و از بالاترین (پایین‌ترین) تا پایین‌ترین (بالاترین) قیمت اولویت‌بندی می‌شوند. به عبارت دیگر در صف تقاضای خرید (فروش) سهام، اولویت با سفارش‌هایی است که قیمت پیشنهادی بالاتری (پایین‌تری) دارند. در صورتی که قیمت‌های پیشنهادی خرید (فروش) در دو یا چند سفارش یکسان باشند صف تقاضا (عرضه) براساس زمان ورود سفارش خرید (فروش) به سامانه معاملات اولویت‌بندی می‌شود و سفارشی که زودتر از دیگر سفارش‌ها وارد سامانه معاملات شده باشد از اولویت برخوردار است.

انجام معامله

در سامانه معاملات صف تقاضا و سفارش‌های خرید در مقابل صف عرضه یا سفارش‌های فروش قرار می‌گیرد و در صورتی که قیمت پیشنهادی خرید و قیمت پیشنهادی فروش برابر شوند، معامله به‌طور خودکار توسط سیستم رایانه‌ای انجام می‌شود و سفارش‌ها از صف عرضه و تقاضا حذف می‌شوند. برای اطلاع بیشتر به بخش سازوکار معامله مراجعه شود.

تسویه معاملات

پایپای و تسویه معاملات سهام توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و سه روز بعد از انجام معامله ($T + 3$) و تسویه معاملات اوراق مشارکت یک روز بعد از انجام معامله ($T + 1$) صورت می‌گیرد.